

OS PRONOMES ANAFÓRICOS:

Os pronomes-adxectivos anafóricos fan referencia a unha persoa ou cousa xa mencionada con anterioridade. Comparten cos demostrativos o xenitivo singular en *-ius* e o dativo singular en *-i*. Poden actuar como **determinantes**, acompañando a un nome, ou como **pronomes**, substituíndoo.

IS, EA, ID: O SUSTITUTO DA 3ª PERSOA/DEMOSTRATIVO

<i>is, ea, id</i>	Singular			Plural			Úsase moito como pronome de terceira persoa por non ter ese pronome en Nominativo. Tamén pode ter un valor demostrativo.
	Masc	Neutro	Fem	Masc	Neutro	Fem	
Nom	<i>is</i>	<i>id</i>	<i>ea</i>	<i>ei</i>	<i>ea</i>	<i>eae</i>	
Acc	<i>eum</i>		<i>eam</i>	<i>eos</i>		<i>eas</i>	
Gen	<i>eius</i>		<i>eorum</i>		<i>earum</i>		
Dat	<i>ei</i>		<i>eis/iis</i>				
Ab	<i>eo</i>	<i>ea</i>					

IDEM, EADEM IDEM: IDENTIDADE

<i>idem, eadem, idem</i>	Singular			Plural			Este pronome é o anterior + a partícula <i>-dem</i> . Para declinalo, colocamos as terminacións antes do <i>-dem</i> . Tradúcese moitas veces como "o mesmo, a mesma". É por iso que en castelán e galego escribimos <i>id</i> . Nun texto para indicar que algo se repite (p.ex., unha cita bibliográfica)
	Masc	Neutro	Fem	Masc	Neutro	Fem	
Nom	<i>idem</i>	<i>idem</i>	<i>eadem</i>	<i>eidem</i>	<i>eadem</i>	<i>eadem</i>	
Acc	<i>eundem</i>		<i>eandem</i>	<i>eosdem</i>		<i>easdem</i>	
Gen	<i>eiusdem</i>		<i>eorundem</i>		<i>earundem</i>		
Dat	<i>eidem</i>		<i>eisdem/iisdem</i>				
Ab	<i>eodem</i>	<i>eadem</i>					

IPSE, IPSA, IPSUM: ENFÁTICO

<i>ipse, ipsa, ipsum</i>	Singular			Plural			Este pronome ten un valor enfático . O significado podería ser "el mesmo, ela mesma, iso mesmo" "o propio, a propia". Distingue unha persoa ou cousa de outras.
	Masc	Neutro	Fem	Masc	Neutro	Fem	
Nom	<i>ipse</i>	<i>ipsum</i>	<i>ipsa</i>	<i>ipsi</i>	<i>ipsa</i>	<i>ipsae</i>	
Acc	<i>ipsum</i>		<i>ipsam</i>	<i>ipsos</i>		<i>ipsas</i>	
Gen	<i>ipsius</i>		<i>ipsorum</i>		<i>ipsarum</i>		
Dat	<i>ipsi</i>		<i>ipsis</i>				
Ab	<i>ipso</i>	<i>ipsa</i>					

EXERCICIOS

1. TRADUCE AO CASTELÁN OU GALEGO:

<i>rex eos in villam vocavit.</i>	
<i>ea facile legere non possum</i>	
<i>multam pecuniam eis dabo.</i>	

<i>puella tristis eas in hortum duxit.</i>	
<i>nomen eius non audiui.</i>	
<i>Romanos deosque eorum amamus.</i>	
<i>cum ea decem annos habitabamus.</i>	
<i>erant forte inter eos multi milites fortes.</i>	
<i>senem in silva cepimus. nunc eum ad regem trahemus.</i>	
<i>femina laeta maritum vocavit et epistulam ei tradidit.</i>	

trādo trādo, is, ere, didi, ditum : transmitir, entregar (trans+do)

O RAPTO DAS SABINAS

Romulus leges et magistratus urbi dedit. multi exsules et fugitivi Romae habitare cupiebant . mox Palatium satis magnum non erat et cives villas suas in aliis collibus aedificaverunt. plerique tamen novorum civium viri erant; feminae paucae erant. urbs sine feminis crescere non poterat: rex igitur consilium cepit. Romulus ludos in Circo Maximo fecit et Sabinos invitavit. viri Sabini cum uxoribus laete advenerunt. Romulus tamen in turba milites celavit . milites signum exspectare iussit. Romani Sabinis cibum vinumque dederunt; omnes bibebant et ridebant et ludos laete spectabant. subito tamen Romulus signum dedit. milites Romani feminas Sabinas ceperunt et eas e Circo traxerunt. viros Sabinos superaverunt. Romani mox feminas Sabinas in matrimonium duxerunt . scelus malum fuit, sed urbs nunc crescere poterat.

Ilustración 10: O rapto dunha Sabina. Giambologna, Italia, 1574.

lex legis f lei

magistratus, -us: maxistrados

exsul -ulis m/f exilados

fugitivus -i m fuxitivos, proscritos

cupio -ere querer, desexar

satis suficiente

civis -is m/f cidadán, -á

aliis outros (m Abl. Pl)

plerique a maioría (m n pl)

pauci -ae -a poucos

sine (+ abl) sen

cresco -ere medrar

ludi -orum m pl xogos

Circus -i Maximus -i m Circo Máximo

Sabini -orum m pl Sabinos

Sabinus -a -um adx Sabino, -a.

celo -are -avi esconder

signum -i n sinal

exspecto -are esperar

in matrimonium duco casar cunha muller (literalmente “conducir ao matrimonio”

scelus -eris n crime